

Door Joost Groeneveld  
Directeur Wingman Business Valuators

## Verlaggevingsnormen

Zoals Chris Knoops in de eerste stelling bij zijn op 2 juni 2010 aan de Erasmus Universiteit verdedigde proefschrift over verslaggevingstheorieën opmerkt, kan onderzoek onder gebruikers van financiële verslagen nooit een zodanig inzicht geven in de informatiebehoeften van deze gebruikers, dat hieruit voor de praktijk verslaggevingsnormen kunnen worden afgeleid. Ik herinner me de tijd dat de zogenaamde 'gebruikersbenaderingen' op meer sympathie mochten rekenen. Het is op zich een eigenaardige bevinding. Je zou toch zeggen dat de klant koning is en dat hij wel weet wat hij wil weten. En dat hij dit een onderzoeker ook goed kan vertellen. In feite zegt Knoops: ja, maar daar kun je geen normen uit afleiden. Het probleem zal wel zijn dat gebruikers alles willen weten en wel zo gauw mogelijk. En wat de ene gebruiker niet nodig meent te hebben, is juist essentieel voor de andere.

Waar komen de bestaande normen dan vandaan? Waarvan zijn ze afgeleid? Onze wetgeving vraagt ondernemingen om inzicht in de omvang en samenstelling van vermogen en resultaat. De jaarrekening moet daarvan een getrouw, duidelijk en stelselmatig beeld geven. Je zou zeggen dat deze criteria als klantgericht zijn bedoeld. Om een en ander niet aan het toeval over te laten, worden in de wet bepalingen gegeven die bij het opstellen van de jaarrekening in acht moeten worden genomen, tenzij dit zou betekenen dat het beeld niet meer getrouw is. Maar van dat laatste ken ik als zodanig geen goed voorbeeld.

Met andere woorden: als de onderneming zich met de jaarverslaggeving aan de wettelijke bepalingen houdt, is het resultaat daarvan een getrouw beeld. Dat laatste moet goed worden begrepen. Vrijwel jaarlijks veranderen wetten en regels. Soms behoorlijk fundamenteel. En toch geeft het vernieuwde voorschrift opnieuw een getrouw beeld. Het oude beeld voldoet dan niet meer en moet worden afgewezen. Niet getrouw meer? Natuurlijk wel. Daar zou je uit af moeten leiden dat er heel veel getrouwe beelden zijn (en daar geloof ik ook in) en dat (met steun van accountants?) de wetgever daaruit een bepaalde constructie selecteert, resulterend in dat ene bepaalde beeld dat voor dat jaar zalig wordt verklaard.

Knoops stelt vast dat de onderliggende verslaggevingsnormen nooit uit een onderzoek onder de gebruikers van jaarrekeningen kunnen worden afgeleid. Betekent dit – ook omgekeerd – dat toepassing van de bestaande verslaggevingsnormen tot informatie leidt die niet voor gebruikers interessant is?

Volgens een oud-Hollands spreekwoord zou je kunnen zeggen: 'Beter mee dan om verlegen'. En in het kader van verantwoording is het goed te kunnen zien waar het geld is gebleven en wat ermee is verdiend.

Maar voor beleggers is dat alleen het begin. Zij willen weten wat ze voor de komende tijd mogen verwachten. En hoe riskant dat is. Dat is zacht gezegd nooit het sterkste onderdeel van een jaarrekening geweest. Achter de schermen zal dat allemaal wel bekend zijn. Voor sommige beleggers een reden om een bedrijf van de beurs te halen en in een hedgefonds onder te brengen. Meer toekomstinformatie is zo ook voor de onderneming van belang. ■

